

# APITITA-TSIRI ISANKINATZINIRI PABLO CORINTO-SATZI

## *Withataantsi*

<sup>1</sup> Naaka Pablo osankinatzi-mirori iroka, Intyaankaa-riti Jesús Saipatzii-totaari nonatzii, irootaki inintakaa-kinari Pawa. Ari nokaratziri iyiki Timoteo nosankinatzimiro. Awiroka-yitakira nosankinatziniri pikaratzii papatowintaari Pawa anta nampitsiki Corinto, irijatzi nosankina-yitziniri kimisantzin-kariiti saikatsiri nampitsiki-payi anta Acaya-ki. \*

<sup>2</sup> Onkamintha inisironka-yitaimi Asitairi Pawa, kamiitha isaikakaa-yitaimi, ari inkimitzi-tyaamiri aajatzi Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari.

## *Ikimaatsi-yitakari Pablo*

<sup>3</sup> Thami awisiryaa-winta-jyaari Pawa, iririn-tari Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari. Iri-itakira Asitairi, nisironkataniri. Iriitaki Pawa, oimosirinkan-taniri inatzii.

<sup>4</sup> Aririka ontzimi pomirintsitzi-mowaitaini, iri-ira Pawa oimosirinkaini, amatantyaarori aroka aimosirinka-yityaari pasini-payi opomirintsitzi-moyitari. Irojatzira amatajiri arokaiti okaratzii yantzi-mota-kayiri Pawa.

<sup>5</sup> Irojatzira matachani, aririka añaa-yitiro ankimaatsi-piro-waityaa ikimita-paintziro

---

\* **1:1** kimisantzin-kariiti = kitisiriri

Saipatzii-totaari, aritaki añiitakyaaro aajatzi yoimosirinka-piro-yitai.

<sup>6</sup> Aritaki okantakari, irootakira nokimaatsi-waitan-takari naaka, iro noyotan-tyaarori tsika nonkantyyaa noimosirinka-yityaami awirokaiti, pawisako-siri-yitan-tajyaari. Irootakira yoimosirinkan-taita-kanari aajatzi naaka, noyotan-tyaarori tsika nonkantiro noimosirinka-yitajyaami awirokaiti aririka piñaayitajiro okaratzi nokimaatsi-waitakari naaka.

<sup>7</sup> Irootaki noyota-jaantan-takari aritaki yoimosirinkai-tajyaami awirokaiti ikimitai-takinara naaka, aririka pimatanaajiro pinkimaatsi-waityaa nokimitaa-kirora naaka.

<sup>8</sup> Iyikiiti, nonintzi piyoyitajiro okaratzi pomirintsitzi-moyita-kanari naaka nosaikantapaaintari nampitsiki-payi anta Asia-ki. Oshiki iwatsinaa-waitai-takina noñaajaantaki ari nonkamakimi.

<sup>9</sup> Nokinkithasirita-kotaro iroñaaka tzimatsira opaita isinitan-takanarori Pawa noñaakiro nokamima-witaka, ari onkantyyaa noyopirotantyaari nawintaa-sirita-jyaari irirori, ti onkamiithati nawintaa-siwaityaa naaka.

<sup>10</sup> Iro kantacha imatakiro iwawisaa-kotaana nonkamimi, aikiro ijatakaa-tyiuro. Awintaa-siri nowakiri aikirora inkimpoyaa-winta-tyiina apaata.

<sup>11</sup> Ari pinkanta-yitana-jyaari aajatzi awirokaiti pinkaarataina naaka, pamanairi Pawa inkimpoyaa-wintan-tyaanari. Iro impaasonkitan-tajyaariri Pawa inkarati kimakoyita-jinani imatakiro Pawa ikimpoyaa-wintaana.

*Yariitataro Pablo Corinto-satzi*

<sup>12</sup> Noyotzi naaka notampatzikatzi-motantaki tsika-rika nosaiki-moyitantaki. Iriira Pawa yotatsi tikatsi namatawiti, tikatsi nompasiki-winta-waityaari. Tsika nokanta noyomitaa-yitakimi awirokaiti, ti noñaawinta-paintiro ikimita-kaanta-witari osaawi-satzi yotanitaantsi onatzii, apatziro noñaawinta-piintakiro tsika ikanta Pawa ikawinthaantzi.

<sup>13</sup> Tima onkaratzi nosankina-yitakimiri tikatsi nomanapithatimi, tikatsi pomirintsi-waita-chani inkimathaitiro. Onkamintha pikimathata-piintairo okaratzi nosankina-yitzimiri.

<sup>14</sup> Kimitaka pikimatha-yitakina kapichiini, aritaki pintharowinta-jyaana apaata impiyaji-rika Awinkathariti Jesús. Ari nonkimitzi-tyaari aajatzi naaka, tharowinta nonkanta-winta-jyaami awirokaiti apaata.

<sup>15</sup> Irootaki noiwinthatan-takarori napiitajiro nariityaami anta, iro pinkimo-siri-tziitan-tyaari nariita-jyaamira.

<sup>16</sup> Ari nokowawitakari nariita-nakyaamimi nojatan-tyaarimi Macedonia-ki, ipoña napiita-najiromi aririka nompiyaji-rikami. Ari onkantyaami pamitakotan-tawajyaa-narimi pintyaankajina iipatsitiki Judá-iti.

<sup>17</sup> Iro kantacha noipithokakiro nokinkithasiri-witakari nantirimimi. ¿Piñaajantakima awirokaiti oshiki namatawita-piintakimi? ¿Pikinkithasiritama noñaawaita-siwaitaka noninta-kaani-kiini, nokanta-piintaki “¡Ari! Nariita-kyaami?” ¿Piñaajantzima noyowitakaro airo nomatziro nariityaami?

18 Tima ti inthaiya-nityaa Pawa, iyotzi irirori ti nonthaiya-waityaa naaka nokantzira “¡Ari!”

19 Ari ikantakari aajatzi Itomi, Jesús Saipatzii-totaari, nitapaakari noñaawinta-kota-paakimiri notsipatan-takariri Silvano ipoña Timoteo. Tima ti inkanta-niti irirori Jesús Saipatzii-totaari “¡Ari!” iyotaki-rika airo yantziro ompaityaa-rika. Tima onkaratzi yanta-piintakiri Jesús Saipatzii-totaari okimiwaitakaro iriimi Pawa kanta-piinta-tsini “¡Ari!”

20 Iriitakira Jesús Saipatzii-totaari oyotakaa-jaanta-yitairi ari omonkaratajyaa okaratzi ikasiya-kaantakiri Pawa. Irootaki ankantan-tayita-jyaari arokaiti awintaa-siri-yitaari “¡Ariwí!” Irootaki awisiryaawintan-tajyaariri Pawa.

21 Okimiwaitakaro iri Pawa owichaa-kaayita-kairiri Saipatzii-totaari, iriitaki oyosiyitairi okimiwaitakaro isaipatzii-toyitaimi,

22 okimiwaitakaro impotho-yitatyiimi yasiyitaira. Tima añiirora ityaanka-kairi Tasorinkantsi inampi-siritantai, ari ayotziri omapiro Pawa ithotyiro okaratzi ikasiyakaa-kayiri.

23 Omapirotyaa, iyotzi Pawa ti namatawitimi nokantzimira iroñaaka: Iro kantakaan-tzirori kaari nariitantami Corinto-ki, ari onkantyyaa airo nokisawai-tanta-paakami.

24 Tira nonkantatyii naaka ompiratamiri pinkimisantant-tyaanari. Tima oisokiro pikantawinta-nakaro okaratzi pikimisanta-najiri. Iro kantacha kantatsira antsipata-wakaa-jiityaa antawai-jiiti pintharowintan-tajyaari.

## 2

<sup>1</sup> Iroka nokinkithasiritakari: Airora napiitajiro nariita-jyaami, iroorika owasirita-kaawaityaamini nariityaami.

<sup>2</sup> Aririkami nowasirita-kaawaityaami anta, ¿Ninkama kimosiriwinta-sirita-kaiyaanani naaka?

<sup>3</sup> Irootaki notyaantan-takamiri pairani nosankinari, ti noninti nojata-sitimi piwasirita-kaanta-waiyaanari. Awiroka-wijiitaka tharowinta-sirita-kainani. Irootaki nokanta-siri-witan-takari: “Airora nojatzita, nonkima-kota-wajiriita tzimatsi-rika tharowinta-sirita-kaiyaanani. Ari onkantyyaa nonkimo-sirita-kaanta-tyiyyaariri aajatzi iriroriiti.”

<sup>4</sup> Notyaanka-kimirora pairani nosankinari, nowasiri-waita-tyaara nosankinata-kimiro. Tira iro notyaankan-takamirori nonkantzi-moniinta-kaantyaamiri. Noninta-witatyaa piyoti oshiki notako-piro-taikami.

### *Ipyaakotziri Pablo kantzimo-niinta-kaaniri*

<sup>5</sup> Nonintzi iroñaaka nonkinkithata-kotiri atziri owasirita-kaawaita-kanari. Tira naaka inkantzi-moniinta-kaawaityaa, kimitaka maaroni awirokaiti ikantzi-moniinta-kaayitakami. (Nokantan-tarori “kimitaka,” tima ti noninti nowanaa-piro-waitiro.)

<sup>6</sup> Tima tzimatsi oshiki pikarajitaki awirokaiti, pimatakiri pimisitowajiri. Iro kantacha arita-paaki piwashaantiri.

<sup>7</sup> Pimpyaakotairi iroñaaka, poimosirinka-jyaari, ayimawaitziri = kari iwasirinka.

<sup>8</sup> Nokowako-jiitzimi pinkantairi yoka atziri: “Notakotaami.”

<sup>9</sup> Pairani, nitakari nosankinatakimi nokantakimi: “Piwasankitairi.” Noñaanta-tyaamira noñaantyaamiri omapiro-rika pikimisantana.

<sup>10</sup> Iro kantacha inintzi Saipatzii-totaari pimpyaakotairi yoka atziri. Irootakira nantajiri naaka tima irootaki kamiithatzi-mota-jimini maaroni awiroka. Itzimi-rika pimpyaakotajiri awirokaiti, aritaki nompyaakotantaji aajatzi naaka.

<sup>11</sup> Irootakira antayitairi airo yiitsinampaantajai Mishatantaniri. Tima ayojiitzironi okaratzi inintziri yantiri Mishatantaniri.

### *Kantzimo-siritariri Pablo nampitsiki Troas*

<sup>12</sup> Chapinki, ariitakana naaka nampitsiki Troas nojatan-takari nokinkithata-kaantziro Kamiithari Ñaantsi tsika ikanta-kota Saipatzii-totaari. Arira noñaataikiro nokimisanta-kaantaiki ikantakaakaro Awinkathariti.

<sup>13</sup> Iro kantacha okantzi-motakana anta ti noñaapaakiri iyiki Tito. Irootaki nawisan-tanakari Macedonia-ki.

### *Iriitaki Saipatzii-totaari oitsinampaa-kaantan-taniri*

<sup>14</sup> Iro kantacha onkanta-wityaa tsika-rika ankinayiti, kantatsi ampaasoonkitajiri Pawa. Tima okimiwaitakaro oyaampoiritaa-tyiirimi Saipatzii-totaari, ipiyaaro irirori nampitsiki yiitsinampaantaki iwayirita. Asiyako-yitayaro aajatzi oiwarain-kata kasankari maaroni nampitsiki. Arira ankanta-yityaari aroka ajayiti

tsika-rika-payi ankaman-tayitajiri atziri tsika ikanta-kota Saipatzii-totaari.

<sup>15</sup> Akimiwaitakaro kasankari itaajiri Saipatzii-totaari inimota-kaantyaariri Pawa. Iroka kasankainkari kantatsi inkimai-nkayitairo inkarati awisako-siri-yitaa-tsini, aajatzi inkarati pyaasiwaitaa-chani.

<sup>16</sup> Tima tzimayitatsi, okimitzi-motari iroka kasankainkari owamaantaniro onatzii. Iriima pasini-payi okimitzi-motakari kasankainkari iro owañaa-siritairini. ¿Tzimatsima kamiitha-sirita-tsiri isiyakaa-wintai-tziri iroka kasankainkari?

<sup>17</sup> Kaarira yokaiti kinkithata-siwaitarori iñañani Pawa inintzi yaantasi-waityaaro kiriiki. Iriitaikira yokaiti mapirota-najirori ikinkitha-ryaantziti. Irootaki nomatanajiri naaka. Iri Pawa otyaanka-kinari nonkinkithata-kaanti, nantawaita-jiniri Saipatzii-totaari tsika itzimi nowichaaajari, iriitaki Pawa ñaanari nantayitajiro.

### 3

*Antawai-wintzirori owakirari ikasiyakaa-wakaitari*

<sup>1</sup> ¿Pikinkithasiritama nokimosiriwintawaitatyaa naaka? ¿Nosiya-kota-tyaarima amayitzi-mirori isankinari, ikantzi: “Paakamiithata-wakina?” ¿Nosiya-kota-tyaarima nintzirori pisankinatini sankinarintsi, yaayi-tzimaityaaro tsika ikinayitzi?

2 awirokaiti kimiwaita-jaanta-karori sankinarintsi yaakamiithatan-taitari, irootaki isankina-siritan-taita-kanari naaka. Tima aririka iñaayitajimi atziri-payi tsika pikanta-yitanaja, arira iyoyitairori okaratzi nantzimo-yitakimiri, okimiwaita-nakaro iñaanata-tyiiromi okaratzi isankinata-koita-kinari.

3 Ari añiirori awirokatakiki osiyawaita-karori sankinarintsi isankinata-jaantakiri Saipatzii-totaari. Iro kantacha tira nonkinkithata-kotatziiro sankinarintsi koñaata-tsiri, kimitarori aririka isankinaitiro mapikota, nokinkithata-tziiro ipasini-sirita-kaayita-jimira Itasorinka Pawa Añaanita-tsiri.

4 Nokinkithatan-tarori iroka, tima iriitaki Saipatzii-totaari kantakaarori awintaan-taariri Pawa onkantyyaa ayotantyyaari iroopirori onatzii iroka.

5 Tira aroka aawyyaa-sityaaroni apaniirorini, iriitaki Pawa matakkaa-yitairori.

6 Iriitakira Pawa matakkaa-kinarori nonkinkithata-kotajiro owakirari ikasiyakaantaitani. Iroka owakirari ikasiyakaantaitani kaari-machiini sankinarintsi kimityaaroni paisatori ikantakaan-taitsiri kaamanita-kaanta-tsiri. Iriitaki kanta-kota-chari Tasorinkantsi añaasirita-kaanta-tsiri.

7 Pairani isankinatan-taita-karori Ikantakaan-taitani mapikotaki, okoñaata-paintzi iwaniinkaro Pawa, ipoña opyaanaka. Ikanta iñaakiro nowaisatzitini Moisés, siparyaa-poro ikantanaka, ti onkantaa-jati yamina-porotajiri Israel-iiti. Iro kantachari iroka sankinarintsi oshiki okaamanita-kaantaki, otzimimo-witakaro owaniinkaro.



<sup>8</sup> Irooma okaratzi yantayitajiri Tasorinkantsi iroñaaka, irootaki waniinka-pirota-taita-chari.

<sup>9</sup> Tima owaniinka okantawitaka okaratzi owasankitaa-kaantain-tsiri, iroora mapiro-taitironi owaniinkatyaa tampatzika-sirita-kaanta-tsiri.

<sup>10</sup> Iroka waniinka-pirota-chari iroñaaka anaapiro-taitziro tzimawita-chari pairani owaniinkaro.

<sup>11</sup> Tima ari okarata-paaki waniinka-witapain-chari. Irooma waniinka-pirotaa-chani irootaki asi owajironi iroñaaka.

<sup>12</sup> Tima tzimataiki iroñaaka wintha-sirita-kaajyaanari, tonta-siri nonkanta-najyaa nonkinkithata-kaantaji.

<sup>13</sup> Ti nonkimi-wityaari nowaisatzitini Moisés ipasika-porotaka airo iñaantari Israel-iiti, tima pyaaja isiparyaa-poro-witaka.

<sup>14</sup> Tima kisosiri ikantajitaka pairani Israel-iiti, irojatzi ikantayitari ikaratzi icharini-yitaari. Tima aririka inkimiro iñaanaitiro paisatori ikasiya-kaantaitani, airo ikimathatziro kimiwaitaka impasikai-tatyii-nirimi ikinkithasiritani, apatziro inkanta-kaajyaaro Saipatzii-totaari ikimathata-kaayitajiri osiyawaita-jyaaromi impasikaryaa-kotaa-tyiiniri ikinkithasiritani.

<sup>15</sup> Tzimayitatsi iroñaaka, aririka inkimiro iñaanaitiro isankinari nowaisatzitini Moisés, pasika-siri ikantayitaka.

<sup>16</sup> Irooma intzimi-rika piyasirita-sitairini Awinkathariti, aritaki impasika-ryaako-siritajyaa.

<sup>17</sup> Ikantakoi-tziri aka “Awinkathariti” iriitakira Tasorinkantsi, saikasi-waitakan-taachari.

<sup>18</sup> Irooma arokaiti awintaa-siritaarira Saipatzii-totaari, asiyayita-naari Awinkathariti. Tima onkimiwaita-jyaaro aminaatyirimi Awinkathariti yoorinta-matsitaka asiro-taki. Tima amina-porota-kotajiri asiro-takiki, tira ankimityaari kamantan-tzinkarini Moisés ipasika-poro-waitaka pairani irirori. Irooma apaata aririka añapirotairo iwaniinkaro, aripaitira ankimita-jyaari irirori. Iriitakira matakayironi Awinkathariti, Tasorinkantsi.

## 4

<sup>1</sup> Iriitaki Pawa nisironkataanari nantawaitan-taanariri irirori. Irootaki kaari okantzimo-waitantana.

<sup>2</sup> Nowashaantajiro pasikita-kaawaiti-nanimi, tima ti nomanakaawaityaaro noyomitaanti namatawitan-tantyaari, tima ti nonthaiya-kowaityaaro iñaani Pawa. Okaratzi noñaawinta-najiri iriipirori onatzii, irootaki iñaantarori Pawa kamiitha okantzi-moyitari atziri okaratzi nokinkithata-kaanta-yitajiri.

<sup>3</sup> Tzimatsi-rika kaari kimathatironi tsika okanta-kota Kamiithari Ñaantsi nokinkithata-kotziri, tira naaka omana-pitha-waitirini, tzimatsi kantakaarori kaari ikimathatantaro okimiwaitakaro impasika-pithatai-tatyirimi ikinkithasiritani, iriitakira pyaawaita-sitaa-chani.

<sup>4</sup> Osiyawaitakaro imawityaakita-tyiimi yokaiti kisosiriri. Iriitaki Kamaari ipaitai-tziri “iwawani osaawi-satzi,” mawityaakita-kaakiriri, irootaki

kaari ikimathatantaro Kamiithari Ñaantsi. Kimiwaitaka ti iñaayita-jiromi kitainkari siyaka-winta-chari iwaniinkaro Saipatzii-totaari, osiya-jaanta-kariri Pawa.

<sup>5</sup> Iriitakira Jesús Saipatzii-totaari nokinkithatakotajiri, nokantzira: “Awinkathariti inatzii.” Tira naaka ñaawinta-waita-chani. Apatziromachiini iwakina naaka Jesús pimpira-waityaana awirokaiti.

<sup>6</sup> Ikantaki Pawa: “Onkitainkatai tsitinikiri.” Irootaki siyaka-wintacha ikitainka-siritaana naaka, irootaki nonkitaitita-kotan-tajjaariri aajatzi pasini-payi noyotakaa-yitajirira Pawa, onkimitzi-motan-tajjaariri iriroriiti iñaajatyiromi iwaniinkaro Pawa osiparyaaki iporoki Saipatzii-totaari.

### *Awintaa-siri ankanta-yitajyaa*

<sup>7</sup> Okimiwaitakaro iwapithaan-taityaaromi pinapirota-chari kowitzi. Iriira siyaka-winta-chari Pawa ipasankyaa-yitairo itasorinka awathaki, iro awatha osiyaka-wintakari kowitzi. Irootaki yantantarori iñaantyaarori iriitaki otzimimo-pirotziri itasorinka, tima ti ontzimi-motai arokaiti.

<sup>8</sup> Tima oshiki nokimaatsi-waiwitaka, titzimaita nowasiri-niinta-waita. Notharo-kyawaiwita, titzimaita ayimawaitina.

<sup>9</sup> Imaimani-waitai-takina, titzimaita yookaitina. Iwatsinaa-waitai-takina, titzimaita impyaakaa-sitai-tyaana.

<sup>10</sup> Oshiki iwamai-matai-takina ikimita-kaita-kanari pairani Jesús, aritaki iñiitairori yañaantari Jesús.

<sup>11</sup> Iroka kanta-kota-chari, oshiki noña-piinta-witakaro nonkama-wintiro mi nokinkithata-kotakiri Jesús, arika iñaayita-jinari atziri, iyoyitaji tsika ikanta Jesús yañaakaantzi irirori.

<sup>12</sup> Irootaki nokami-matan-takari naaka, pañaasiritan-tajyaari awirokaiti.

<sup>13</sup> Irootaki nomatajiri naaka okaratzi isankinata-kotai-takiri pairani, ikantaitzi:

Nokimisantana ji naaka, irootaki noñaawaitantari.

Irootakira nomatanajiri naaka, nokimisantana ji, irootaki noñaawaitantari.

<sup>14</sup> Tima noyotzi naaka iwañaajiri Pawa yoka Awinkathariti Jesús, aritaki iwañaajina aajatzi naaka, intsipata-kaajyaanari Jesús, ari pintsipayitajyaana aajatzi awirokaiti.

<sup>15</sup> Nomatan-tarori nokinkitha-yitaji naaka irootaki panintaa-waitan-tajyaari awirokaiti. Tima aikiro-rika pishiki-pirota-nakitzi awirokaiti inisironka-yitaari Pawa, ari ishiki-pirotai paasonkita-piintairini, wisiryaa-wintan-tajyaarini aajatzi.

<sup>16</sup> Irootaki kaari okantzimo-niinta-waitantana naaka, okantawitaka iwamaima-waitai-takina. kimosiri nokanta-piintanaja.

<sup>17</sup> Okaratzi nokimaatsi-waitaka iroñaaka kapichiini onatzi, airo okanta-jita-tyaani. Irootaki noñaanta-jyaarori apaata antaroiti waniinkata-chari kaari thonka-nita-chani. Iro anaajironi okaratzi nokimaatsi-waiwitakari, airo okantaa-jatai nomonkaratan-tajyaaro ompaityaa-rika.

<sup>18</sup> Tima noñasampyaatyaaro naaka kaari iñiitzi iroñaaka, airotzimaita othonka-nitaja

iroka. Ti onkowa-pirota-jaantajyaa okaratzi koñaayita-tsiri kaari kisonita-tsini.

## 5

<sup>1</sup> Onkanta-wityaa yapirotaitiro awanko aka kipatsiki, iro kantacha ayotzi tzimatsi pasini awanko kaari thonka-nita-chani anta inkitiki, tima iriitaki Pawa owitsika-kirori, kaarira atziri witsikironi.

<sup>2</sup> Ari okimitzitari aajatzi awatha iroñaaka, oshiki okimaatsita-kaawaitakai. Anintataiki ontzimi-motai pasini awatha añaanta-jyaari inkitiki.

<sup>3</sup> Aritaki onkanta-jyaari apaata, iroka asiri iroñaaka aritaki ontzimaji owakirari awatha.

<sup>4</sup> Ainirora añaanta-yitaro awathaka iroñaaka, akawintha-waita akimaatsi-waita. Iro kantacha ti anintaa-jati ampyaasi-waitajyaa. Anintataitziira ontzimi-moyitai pasini awatha, anintajiro asi owairo añaaniyitaji. Irootaki impoyiita-jyaaroni iroka añaantari kaari kisota-nita-tsini.

<sup>5</sup> Iriitaki Pawa matakaa-yitaironi tsika ankanta-yitajyaa. Tima añaakiro ityaanta-kairi Tasorinkantsi inampi-siri-yitantai, ari ayotziri omapiro imonkaratajiro Pawa okaratzi ikasiyakaayita-kairi.

<sup>6</sup> Irootakira sintsi-sirita-kairi. Tima ayojiiti ainiro añaayitzi awathaki, tikiraata antsipatajaanta-jyaariita Awinkathariti.

<sup>7</sup> Awintaa-siri awiri ainiro añaika, okantawitaka ti añaawityaari.

<sup>8</sup> Tima nokantaki sintsi-siri akantaka, anintayitaki ooka-yitiro awatha, antsipatan-tajjaariri Awinkathariti.

<sup>9</sup> Aninta-piintakiro antayitiro okaratzi onimotairiri irirori, itanakyaaro iroñaaka, ari onkimitzita-jyaari apaata arika antsipata-jaanta-jyaari.

<sup>10</sup> Tima maaroni arokaiti, aritaki ankatziyimotajiri apaata tsika isaikaji irirori yaminakoyitairi maaroni, ikaratzi antayita-kirori kaaripirori ainiro yañaawita, iriitakira iwasankitaa-yitajiri. Yaminako-yitairi aajatzi ikaratzi antayita-kirori kamiithari, iriitakira inkimita-kaanta-yitajiri impinayitaa-tyiirimi.

*Amatakaa-yitairi pasini yaripirota-jyaari Pawa*

<sup>11</sup> Nokinkithata-kaanta-piintzira naaka, ari nokinakairori iñaantai-tyaarori omapiro nopinkathatajiri Pawa. Iyotziro irirori, onkawintha piyojiitiro aajatzi awirokaiti.

<sup>12</sup> ¿Pikinkithasiritama notharowintawaitatyaa napii-piitan-tarori? Tira ari onkantyyaa. Nonintatzii piyoti tsika nokantajari naaka, ari onkantyyaa piyotan-tyaarori awiroka tsika pinkantiri pakayitiri kamiitha ikaratzi kimosiriwinta-waita-chari anta, kantawaita-sitachari: “Kamiithari nonatzii naaka,” titzimaita inintaa-jati inkamiitha-siri-jiiti.

<sup>13</sup> ¿Nokimitzi-mota-tyaamirima sinki-wintawaita-chari nokantan-tayitamiri? Tikatsira ompaityyaa, tima nako-pirowinta-naatyaari Pawa. Irooma nokimitzi-motami-rika atziri tikatsitatsiri kamiitha, noninta-tziira nanintaa-sirita-kaayityaami nokanta-yitan-tamiri.

<sup>14</sup> Irootakira nantanta-yitarori iroka-payi itakotaanara Saipatzii-totaari. Tima ikamawin-

taira maaroni arokaiti, okimiwaitakaro maaroni ankamayitakimi arokaiti aajatzi.

<sup>15</sup> Iroka opoñaantari ikamawintan-tairi maaroni arokaiti, añaaaji aajatzi, inintatziira antapiinta-yitajiniri okaratzi inintziri irirori, airo antasiwaitaro okaratzi aniwita-siwaitari arokaiti.

<sup>16</sup> Irootaki airo okantzi-mowaitantari atziri tsika ikanta iniiitziiri iwathaki. Tima omapirota-tyiiyaa otzimi-motakiri iwatha Saipatzii-totaari isaiki-motanta-paintairi. Iro kantacha ti añaatzimaita-jyaaro iroñaaka.

<sup>17</sup> Irootaki nokantan-tamiri, ikaratzi owichaa-sirita-naariri Saipatzii-totaari, owakira-siri ikan-tanaja, ti inkimita-najyaa tsika ikantawitara pairani, tima othonka owakiratzi-mota-najiri maaroni.

<sup>18</sup> Iriitakira Pawa matakaan-tzirori maaroni iroka-payi. Irijatzi kantakaa-karori aripirotan-taariri irirori okantakaan-tziro yantzimo-yitajiri Saipatzii-totaari. Ikantayitaji iroñaaka arokaiti irojatzira antayitairi, amatakaa-yitajiri aajatzi pasini-payi yaripiro-yitajyaari Pawa.

<sup>19</sup> Iroota-jaantakira ityaankan-takariri Pawa aka kipatsiki yoka Saipatzii-totaari, ari ikina-kayiro yaripirotan-taariri osaawi-satziiti, airo iwasankitaa-wintan-taari iyaari-pironka. Irootaki ityaankan-tayita-kairi aajatzi arokaiti ankinkithata-kaayitajiri atziri-payi yaripiro-yitajyaari Pawa.

<sup>20</sup> Irootaki nomatanajiri naaka, ityaankai-takina nonkinkithata-kotajiri Saipatzii-totaari. Osiyawaitakaro iriita-jaantakimi Pawa apiiyapiitakaa-piinta-kinarori, nokantzi:

“Paripirota-jyaari Pawa. Irootaki inintajiri Saipatzii-totaari.”

<sup>21</sup> Tira yanta-nitiro Saipatzii-totaari kaari-pirori. Iro kantacha ikimaatsita-kaawaitakari Pawa okimiwaitakaro yantaki-tyiiromi kaari-pirori. Arira ikinakaa-kirori Saipatzii-totaari, itampatzika-siri-yitan-tairi, ikimita-kaayitaira tzika ikanta irirori.

## 6

<sup>1</sup> Arira akaratzi antawaita-jiniri Pawa, nosintsi-thatzimi airo pimaninta-waitziro ikawintha-jimira Pawa, aminaasi-waita-kari.

<sup>2</sup> Iroka ikantakiri irirori:

Noyotakira kamiitha onkantyyaa, aripaiti noki-makimiro pikowa-kotanari.

Omonkara-paitita-paakara “Kitaitiri Awisakotaantsi,” nonisironkata-jyaami.

Irootaki apiipaititaa-chari iroñaaka, iroka “Kitaitiri Awisakotaantsi.”

<sup>3</sup> Tira nonintiro intzimi impaityaa nontzika-tzika-waitiri yawisako-siritai, airo ithainkamawaitan-taitanaro nantawaitani.

<sup>4</sup> nonintatzii noñaakan-tajiro kamiitha impi-ratani Pawa nonatzii, tima oisokiro nonkantyyaa aririka awishi-motina ompaiyityaa-rika: inkimaatsita-kaawitai-tyaana, impomirintsita-kaawitai-tyaana, iwasankitaa-witai-tina,

<sup>5</sup> impasawitai-tina, yasitako-waiwitai-tina, iwatsinaa-waiwitai-tina, nantawai-pirowitakyaa, ayimawai-witakyaana nowochokini, ayimawai-witakyaana notashi.



6 Tima kitisiri nonkantajyaa, oyotani nonkantajyaa, aakamiitha nonkantantaji, nisironkantani nonkantantaji, nampisiri iwajina Tasorinkantsi, otako-pirotani nonkantantaji.

7 Noñaawaita-piintajiro iriipirori, intasonkawinta-kaantajina Pawa. Nanta-piintajiro tampatzika-sirita-kainani, nonkimita-kaantanakiro nowayirita-jyaami, notzikaa-winta, nokisako-winta aajatzi.

8 Tzimayitatsi atziri thainka-waitanari, iro kantacha tzimayitatsi pasini pinkathatanari. Tzimayitatsi atziri kawiyawaitanari, iro kantacha tzimayitatsi pasini kimosiriwintawaitanari. Okantawita noñaawaita-piinta-witaro iroopirori, ipaita-piintaitana “thaiyawaari”.

9 Omawitakyaa airo itzimawita kaari ñaayitinani naaka, tzima-tzimaitacha pasini oyopiro-yitanari. Nonkami-mawitakyaa, ainiro-tzimaita nañai. Iwasankitaa-witai-takyaana, tikira-tzimaita iwamaitana.

10 Owasiri nonkanta-witakyaa, aikiro nonkimosiriwinta-tyiiyaa. Nonkowitzyaa-niintawaiwitakyaa naaka, iro kantacha nanintaa-kaayita-jyaari pasini-payi. Tikatsi tzimimowitzyaanani naaka, iro kantacha nanintaa-yitaaro kowapirota-jaanta-chari.

11 Corinto-satziiti, nokanta-pirota-tziimiro iroka-payi, tikatsi nomanitzi-motimiri.

12 Tikira-rika awintaa-wakaiyata, awirokara kanta-sitarori, tira naaka.

13 Intsityaa paakamiithatajina naaka

nonkimitaimira awiroka, tikatsi nomanitzi-motimi. (Nokantzimiro iroka, kimiwaitakara iriimi iintsi noñaanati.)

*Osiyayitaaro iroomi itasorintsi-pankoti Pawa Añaanita-tsiri*

<sup>14</sup> Airo piwichaa-jaanta-naari kaari kimisanta-tsini. ¿Kantatsima kamiitha-siriri yaapatyiyaa-yaari yantawaiti kaari-piro-siriri? ¿Kantatsima aajatzi ontsitiniti tsika okitainkatzi?

<sup>15</sup> ¿Kantatsima Saipatzii-totaari yaka-kotiniri inintziri Kamaari? ¿Kantatsima kimisantzinkari intsiapatyaari kaari kimisanta-tsini yasityaaro tsika-rika ompaityaa? \*

<sup>16</sup> ¿Kantatsima ankimita-kaantiro itasorintsi-pankoti Pawa tsika ipinkathatai-tziri osiyakaarontsi? Tima ankarati akimisantzin-kariyitaji arokaiti akimiyitaa-tyaaro arokami tasorintsi-panko tsika inampitaro Pawa Añaanita-tsiri. Tima iroka ikantaki Pawa:

Ari nonampi-siritan-tajyaari, nontsipata-jyaari naniiyitaji.

Naakataki inkimita-kaantaji Iwawani,  
Iriitaki nasiyita-jyaari Naaka.

<sup>17</sup> Irootaki ikantantari aajatzi Awinkathariti:  
Pintainariyaari pasini-satzi atziri, airo pitsipaminthatari yokaiti.

Airo panta-piintairo nopinka-kayimiri.  
Tima naapatyaa-yitajyaami,

<sup>18</sup> Pinkimita-kaantajina naakami opiri,  
Nonkimita-kaantajimi naaka awirokami notomi,  
awirokami nosinto.

Arira ikantziri Awinkathariti, Sintsi-pirori.

---

\* 6:15 Kamaari = Belial

## 7

<sup>1</sup> Notakotaní, tima tzimatsi ikasiya-kaakairi Pawa, ontzimatyii awashaantajiro maaroni kaari-pirori okaratzi antayitziri, okaratzi apampitha-siri-yitari aajatzi. Ontzimatyii añakaan-tajiro apinkathatziri Pawa, ankiti-siritaji.

*Ikimo-siritaki Pablo iwashaantairo Corinto-satzi kaari-pirori*

<sup>2</sup> Paakamiithataina naaka. Tima ti nonkantzi-moniinta-kaawaityaami awirokaiti, ti nokaaripirota-kaanta-waitimi, ti notainkasiritimi aajatzi.

<sup>3</sup> Ti iro nokantan-tamirori iroka nokamantakota-tziimi. Thami napiita-wajimiro nokantzi-takamiri: “Notakopirotaimi.” Irootakira nonkanta-piintimiri ainiro añaaayitzika iroñaaka, ari nonkimitzita-jyaarori aajatzi ankamayitairika.

<sup>4</sup> Oshiki nawintaakami awirokaiti. Notharowintakami. Aririka nonkinkithasirita-koyityaami, pitharowinta-sirita-kaana, kimosiri nokanta, okantawitaka oshiki imaimani-witaitakana aka.

<sup>5</sup> Tima nariitakara Macedonia-ki, ti onkanti nomakoryaa-paaki, tima oshiki pomirintsitzi-mota-kanari. Tzimatsi oshiki ñaana-minthawaita-sita-kanari, irootaki kantzimo-siri-waitakanari.

<sup>6</sup> Iro kantacha yoimosirinka-piintari Pawa ikaratzi okantzimo-niinta-waitari, ari ikimi-tzita-kanari naaka, tima yariita-kaakari Tito aka tzika nosaiki.

7 Oshiki notharowinta-siritanaka noñaawakiri. Iro notharowinta-pirotan-tanakari ikamanta-paakina tsika pikanta-jiita awirokaiti. Ikantapaakina: “Yaakamiithata-wakina Corinto-satziiti, inintajiitaki iñiimi, oshiki okatsitzimo-siritakiri okaratzi yantzi-mota-kimiri, antaroiti itakoyitaami.” Arira ikantapaanari, irootakira oimosirinka-pirotakinari.

8 Pairani, nitanta-karori notyaantzimi nosankinari, noyowitaka owasirita-kaawaityaami okaratzi nokanta-yitakimiri. Okanta nokanta-siri-witanaka: “Airo notyaankaa-jatzi-nirimi.” Iro kantacha noyotzi iroñaaka kapichiini piwasiri-waiwita-painta awirokaiti.

9 Irootaki nokimo-siri-wintan-tarori iroñaaka notyaanka-kimirora. Tira nonkantatyii iro nokimo-siri-wintziri nowasirita-kaawaitakami. Iro nokimo-siri-wintziri piwashaanta-yitajirora kaari-pirori. Ari pikanta pinimota-kaantaariri awirokaiti Pawa, piitsinampaa-yitakiro piwasiritani, tira nowaaripiro-waitimi naaka.

10 Tima aririka iwasirita-kaantyyaa Pawa, inintatziira iwashaanta-kaantairo kaari-pirori, iro yawisako-siritan-taityaari. Irootaki airo okantzimo-siri-waitantai iwasiritakai-rika Pawa. Irooma aririka iwasirita-kaanta-waityyaa osaawisatziiti, aritaki iñiitakiro inkama-siritaiti.

11 Omatantari iwasirita-kaayitakami Pawa, ari pipampi-thasiryaa-naari kamiitha, pimatakiro pikisako-wintaana. Katsima-siri pikantanaka aa-jatzi, tharowa-siri pikanta piñiuro opaita-rika awisatsinimi, pitako-pirotana, pimatakiro pimisitowakiri kantakaan-tzirori. Ari piñaakan-tzirori

kitisiri pikanta-yitanaja.

<sup>12</sup> Tira apatziro nosankinatiro nonkantimi: “Pimisitowiri atziri kaaripirotain-tsiri,” ti iro nosankinatan-tyaamirori pinkisa-kowintan-tyaaro notainkasiritakiri. Iro nosankinatan-tamirori pairani onkantyyaa iyotakaan-tyaamiri Pawa tsika pinkantyyaa piñaasintsi-wintajyaana naaka.

<sup>13</sup> Irootaki notharowinta-siritan-tanakari, Oshiki onkitzimo-sirita-kaakina aajatzi nokimawakira paakamiithata-wakiri Tito, piwawisaa-kiniri okantzimo-siri-waitakari irirori.

<sup>14</sup> Tima nokaman-tzitakari naaka Tito tsika pikanta-jiita awirokaiti, nokantakiri: “Kamiitha inajiitatzii Corinto-satziiti.” Tira piwaañaan-tyaanaro okaratzi pantayitakiri, tima omapirota-tyaa okaratzi nokantzi-takariri Tito. Ari okantzi-takari okaratzi nokanta-yitakimiri awiroka.

<sup>15</sup> Itako-piro-yitaamira Tito iroñaaka, aririka isirita-koyityaami tsika pikanta-jiitaka paakamiithata-wakiri, pikimisanta-wakiri, pimpinkathata-wakiri.

<sup>16</sup> Antaroiti nokimo-siritzitaka naaka kantat-sira nawintaa-piro-yitajyaami iroñaaka.

## 8

### *Kiriiki impasitai-tyaariri kimisantzin-kariiti*

<sup>1</sup> Iyikiiti, nonintzi piyotako-jiitiri ikaratzi apatowintaariri Pawa aka Macedonia-ki, ikawinthaayitairi.

<sup>2</sup> Okantawita iñaayiwitakaro oshiki pomirintsitzi-mowaitakariri, kimosiri

ikantajiita. Okantawitaka ikowityaa-waitzi, oshiki kiriiki ipasitan-takari.

<sup>3</sup> Inintakaa-nikiini ipasitantaka irirori, ipantayitaki okaratzi yaawyyaa-yitziri, yanaantaki ipasitan-tayita.

<sup>4</sup> Ikantakina naaka: “Thami ampasiyityaari kiriiki pasini kimisantzin-kariiti, ikaratzi kowityaa-waita-tsiri.” \*

<sup>5</sup> Imapirota-tziiro okaratzi yantakiri anaanakiro nokinkithasirita-kowita-kariri. Iriitakira yakowinta-naari Awinkathariti, ari ikimitaa-kinari aajatzi naakaiti. Tima irootaki inintakaa-kiriri Pawa.

<sup>6</sup> Irootaki nosintsi-thatan-takariri Tito impiyanaji anta ipintha-sirita-kaantyaamiri pimayitairo awirokaiti. Iriitakira tsipata-paakamiri anta pitanta-nakarori pipasitan-tayitaka.

<sup>7</sup> Awirokaiti anaanta-yitanaa-tsiri pantayitanakiro oshiki opaiyita-rika. Kamiitha pikimisanta-yitanaji, kamiitha pikinkithata-kaanta-yitanaji, kamiitha piyoyitanaji, kimosiriwintha pikantayita, antaroiti pitakotakana. Nonintzi iroñaaka panaayitanti pimpasitan-tayitajyaa.

<sup>8</sup> Airo nosintsiwintzimi pimayitan-tyaarori. Apatziro nonkinkithata-koyitimiri tsika ikan-tayitaka aka ipintha-yitaja inisironkatantyyaa. Ari okantzimaitari oshiki onkamiitha-waitimi piñaakan-tiromi pitako-pirotan-tayita.

<sup>9</sup> Kamiitha-waitaki pimayitairomi yantapaintziri Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari,

---

\* **8:4** kimisantzin-kariiti = kitisiriri

inisironka-pirotanta-painta irirori. Otzimimo-witari pairani maaroni, ikimiwaitakari ashaaranta-pirotaniri, iro kantacha ikimita-kota-paintari kowityaa-waitaniri. Iroora ikowityaa-waitanta-paintari panintaa-waitan-tajyaari awiroka onkimiwaita-jyaaromi pashaaranta-jyaami inkitiki.

<sup>10</sup> Iroka okaratzi nokinkithasiritari naaka: Irootaki kamiithatatsi pinthotyiro okaratzi pitanakari. Awirokaiti itanakarori awisanain-tsiri osarintsi pikinkithasiritaka pimpasitan-tayityaa. Pimatakiro pitanakaro.

<sup>11</sup> Intsityaa pithotyiro. Pinkimita-kaantairo owakira pitharowinta-jiita-nakaranki pitanta-nakarori. Intsityaa pinthotyaan-tyaaro okaratzi tzimi-motzimiri.

<sup>12</sup> Tira ininta-jaantai Pawa anaakairo ampasitan-tyaaro okaratzi tzimi-mota-kairi. Apatziro ampasitan-tajyaaro okaratzi aawyiiri. Aritaki onimotakiri Pawa.

<sup>13</sup> Tira nonkowa-kota-tyiimi pimpasitanyaa yanintaa-waitan-tyaari pipasitakari, iro ompoñaan-tyaari pinkowityaa-waitanaki awirokaiti okantakaan-tziro pipasitantaka.

<sup>14</sup> iro kamiithatatsi, pimpasityaari okowityii-mowaitari iroñaaka otzimimo-yitzimira awiroka, ompoña impasitai-tyaami awiroka apaata aririka onkowityii-mowaityaami. Ari onkantyyaa pimonkarata-wakaan-tyaari.

<sup>15</sup> Okimiwaitakaro okaratzi isankinata-kotzi-taitakari pairani, ikantaitzi:

Ti yaparawaitiro aintsiri oshiki,  
ti onkowityii-motyaari aintsiri kapichiini.

16 Nopaasoonkitziri Pawa, tima iriitaki kantakaa-karori itakotan-tamiri Tito, ari isiyakana naaka notakotamira.

17 Tima nokantakiri: “Tito, pimpiyanaji Corinto-ki.” Tima pinthatzi-tawaitaka. Iro ijati iroñaaka.

18 Iriira intsipata-nakyaas Tito pasini iyiki. Kamiitha kinkitha-ryaantzi inatzii. Ipinkathaitziri pasini kimisantzin-kariiti tsikarika-payi, ikimayita-kirira ikinkithata-kotairo Kamiithari Ñaantsi.

19 Irijatzira oyosiita-kiriri aka kimisantzin-kariiti, iwakiri intsipata-nakyaana apaata naanakiniri kiriiki pasini kimisantzin-kariiti kowityaa-waita-tsiri. Irootakira ñaakantironi omapirotatyaa atakoyitakari, iro ompoñaantyaari iwisiryaaawintari Pawa.

20 Ari onkantyyaa airo iñaawinta-kowaitaitantana aririka nontsiparyaa-yitakiri kiriiki ipasi-pirotan-taitari.

21 Tima nonintatzii onkamiithatzi-motiri atziri okaratzi nantayitiri, ari onkimitzi-motyaariri aajatzi Pawa.

22 Nontyaankimiri aajatzi pasini iyiki intsipayitana-kyaaari. Iriitaki namina-piintakiri, ipintha-pirotakaro yamitakotanti. Nokamantakiri tsika pikanta-jiitaka awirokaiti, irootaki ipintha-pirotan-tanakari yamitako-yitimi, tima yawintaa-pirotani iwayita-nakimi.

23 Yoka Tito, notsipa-minthari inatzii, iriitaki notsipata-piintaka nantawai-wintakimi. Iriima pasini apitika iyiki intsipata-nakyaari, ityaankani inatzii kimisantzin-kariiti saikayita-



tsiri aka, iwisiryaawintari Saipatzii-totaari.

<sup>24</sup> Ontzima-tyiira paakamiithata-wakiri aririka yariitakyaa anta. Iro iyotantyaari iyikiiti kimisanta-tsiri anta omapirotatyaa okaratzi nokinkithata-kota-kimiri awirokaiti.

## 9

<sup>1</sup> Noyotzi naaka ti onkowa-jaantyya nosankinata-kotimiri piiriikiti inkarati pinyaanki-niriri kimisantzin-kariiti. \*

<sup>2</sup> Tima noyotaki ayimata-piintakimi awirokaiti pantiro. Aritaki nokaman-takiri iyiki-payi nampitarori aka Macedonia-ki, nokantakiri: "Ikowitzi-taikara iyikiiti nampiyitarori anta Acaya-ki impasitan-tayityaa chapinki awisanain-tsiri osarintsi." Nokinkithata-kota-kimira awirokaiti nopinhata-kaayita-nakari aajatzi iriroriiti. †

<sup>3</sup> Iro kantacha nontyaanki-tyaamiri iyikiiti onkantyya inkamantzi-tantyaamiri, iriitaki ita-paakyaaroni ikoyaayitiri kiriiki. Tima ti noninti aminaasi-waityaa okaratzi noñaawinta-kimiri awirokaiti aka.

<sup>4</sup> Tima nonintatzii sintsiinira nariita-nakyaami aririka nawisanaki anta pisaika-jiitzira. Kimi-taka ari iyaakanakina aparoni-payi Macedonia-satzi. Aririka noñaapaakiro tikira-wintha pikoy-aayiti kiriiki, oshikira nompasiki-winta-waityaa, tima aritaki nokamanta-kotzi-takami aka. Ari pinkimitzi-takyaari aajatzi awirokaiti pimpasiki-winta-waityaa.

---

\* **9:1** kimisantzin-kariiti = kitisiriri † **9:2** Acaya = kipatsi tsika anta osaiki nampitsi Corinto.

5 Irootakira nontyaanki-tantyyaa-miriri yoka iyikiiti, iriitaki itapaakyaaroni yariityaami anta tikira-wintho nojatiita naaka. Iriijitaki ikoyaa-kota-paaki-mirini kiriiki ikaratzi pikasiyakaantakiri awirokaiti. Owitsika pinkantakiri maaroni kiriiki aririka nariita-paakyaa. Ari onkantyyaa airo nosintsi-winta-tapaakami pantayitiro.

6 Apatzirora pinkinkithasiritiro iroka:

Ikaratzi pankita-tsiri kapichiini, kapichiini yawiiti.

Iriima ikaratzi panki-pirotain-tsiri, oshiki yawiitiri.

7 Maaroni awirokaiti ontzimatyii pimpasitan-tayitajyaa okaratzi pinintziri. Airo pisintsiwintan-tawaitzi impasitan-taityyaa oshiki tirika inintaiti, ari onkantyyaa airo okatsitzimosiri-waitantari ipasitan-takara. Tima inkarati kimosiri-winta-pirotzirori okaratzi ipasantari, iriijitakira itakotari Pawa.

8 Iriitaki Pawa shikyaa-pirota-jimironi okaratzi kowityii-mowaitamiri. Aritaki otzimaraantaki onkarati pimpasitan-tawaityyaari kamiitha-piromi awiroka.

9 Okimiwaitakaro okaratzi kinkithata-kota-chari Osankinaritsi-piroriki, ikantaitzi:

Okaratzi tzimi-motziriri Pawa, irootaki yantitaaniriri ikaratzi kowityaa-niinta-waita-tsiri.

Tima tampatzika-siri inatzi irirori, irasi iwiro.

10 Iriitaki Pawa kithokita-kairori okaratzi pankiyita-chari, irijatzi shookakairori, ari okanta yawiitan-taitarori okaratzi iwayitaitari. Arira

inkanta-yitajimiri aajatzi awirokaiti impayita-jimiro kowityii-motamiri, ari onkantyyaa ontzimi-motan-tajyaamiri pimpasi-yitajyaariri pasini-payi, tampatzika-siri pinkantyyaa.

<sup>11</sup> Irootaki impapirotan-tyaamiri Pawa pimpasitanta-piintan-tyaari awiroka. Ari onkantyyaa impaasoonkitan-tyaariri Pawa ikaratzi aayitzirori apasitan-tayitari.

<sup>12</sup> Ari okantari, okaratzi pipasitan-tayitari tira apatziro pinisironkatakiri kimisantzin-kariiti ikaratzi kowityaa-waita-tsiri, iro ompoñaantaari impaasoonki-pirotairi iriroriiti Pawa.

<sup>13</sup> Aririka iñiitakiro okaratzi pipasiyita-kariri aajatzi pikimitzi-yitakari pasini-payi, oshikira iwisiryaaawintanakiri Pawa. Tima iñaayitiro tira apatziro piñaawaita-siyita, pikantzi: “Nokimisantajiri Saipatzii-totaari nokima-kotajirora Kamiithari Ñaantsi.” Tima iñaayitiro aajatzi pantayitairo oñaakan-tzirori omapiro pikimisanta-yitanaji.

<sup>14</sup> Irootaki intako-piro-waitan-tajyaamiri, oshiki yamanako-wintaimi, okantakaaro ikaminthaa-pirotaimira Pawa.

<sup>15</sup> Ari ankimitzi-tanajyaari aajatzi arokaiti ampaasoonkita-najiri Pawa, tima inisironkatzi-taikai aroka, iro mapirota-pirotaitzirori okamiithatzi, airo okantzi athotyaaajiro ankinkithata-kotajiro.

## 10

*Ikinkithata-kotziro Pablo okaratzi yantayitziri*

<sup>1</sup> Naaka Pablo, tzimatsi nokowa-kotzimiri. Tsinampa-siri nonkantyaa airo nokatzimawaitzi, nonkimita-kotyaari Saipatzii-totaari. Tima noyotzi tzimatsi ikantakoi-takina, ikantaitzi: “Yoka Pablo tsinampa-siri inatzii isaiki-mota-piintai, irooma isaikira intaina katsima ikanta.”

<sup>2</sup> Nokowa-kotzimi, airo pijatakairo piwatsimaa-waitina. Ari onkantyaa airo nomishakowinta-waitan-tapaakami aririka nariita-paakyaami. Tima noyotaiki ari nonkanta-yitapaakiri ikaratzi saikimo-yitakimiri anta kantayitain-tsiri: “Yantayita-sitaro Pablo okaratzi inintziri yanintaa-waityaari irirori, ari ikimita-kotari tsika ikanta pasini atziri-payi.”

<sup>3</sup> Omapiro-witatyaa ari nokimitari pasini atziri, iro kantacha yoka itzimi nomaimanitziri, tira onkimityaaro nomaimanitziri atziri.

<sup>4</sup> Tima aririka nomaimanitanti naaka, tira nairikiro manamintotsi okaratzi imanantapiinta-yitari atziri-payi, itasorinka Pawa nomaimanitanta naaka. Ari okanta noitsinampaa-yitan-tariri ikaratzi iripirotakairiri noisaniintani.

<sup>5</sup> Ari okanta noitsinampaan-tariri naaka maimani-waitaniri, noitsinampaa-yitajiri kimosiriwinta-waitaniri tzika-tzikatan-tatsiri kaari iyotakoi-tantari Pawa. Nokimita-kaantaaro nairikaa-tyiiromi nokinkithasirita-siwai-yitari, nosintsitaa-tyiiaami nonkimisantajiri Saipatzii-totaari.

<sup>6</sup> Aririka nonkima-kowintajimi awirokaiti pipiya-sitaari pikimisantairi Saipatzii-totaari, aripaitira nowitsikyaa nowasankitairi inkarati piyatha-yitachani.

<sup>7</sup> Paamaiyaa iwapyii-mowaitami = kari. Tima

tzimayitatsi pikarajitzi anta kantayita-tsiri: “Yasitana naaka Saipatzii-totaari.” ¿Isiyakaan-tzima ti yasitzi-tyaana aajatzi naaka? Iroorika ikinkithasiri-yitakari, ikinakaa-sitakaro, tima naaka yasipirota-taika Saipatzii-totaari.

<sup>8</sup> Aamaa-sityaa ari pinkanta-yitanaki awirokaiti: “Yitanakaro iroñaaka Pablo ikimosiriwinta-waitaro okaratzi ikinkithata-koyitziri.” Tira nompasiki-wintiro okaratzi inkantaitiri, tima iriitaki Awinkathariti oyosiitakinari nowitsika-sirita-kaantan-tyaari, ti iyosiitina nokaaripiro-siri-waitanti.

<sup>9</sup> Irootaki kaari nonintanta onkimitzi-motyaaami okaratzi nosankinata-kimiri, nonintatziira nomintharowa-waitimi.

<sup>10</sup> Aamaa-sityaa tzimatsi kantatsini: “Tima intyaanka-piintajiro Pablo isankinari, oshiki isintsi-thata-piintakai, ikinkithata-piintayitakairo pomirintsitzi-motairi antayitiro. Iro kantacha aririka isaikimo-yitai aka, kimiwaitaka ti isintsita-niti. Tima inkantara ikinkitha-yitaki manintaari inatsi.”

<sup>11</sup> Iroka nakayitiri ikaratzi kantayita-tsiri, nokantziri: “Tsika nokanta nosankina-yitakimi, ari nokantzitari aajatzi nosaiki-moyitakimi.”

<sup>12</sup> Tira naapatyii-yaari naaka pitsipatari pisaika-jiitzi anta kimosiri-waita-chari. Ti iyotajiti irirori. Tzimayitatsi monkarata-wakaa-piinta-chari, isiyakaan-tzi yanaa-wakaan-tayitiro okaratzi kamiithatzi-mowaita-siyitariri iriroriiti.

<sup>13</sup> Irooma naaka tira nokimosiriwinta-siwaityaaro nomonkaratajiro kamiithatzi-mowaita-sitanari naaka, apatziroa nokinkithata-kotajiro nomonkaratakiro

ikantakinari Pawa nantiniri. Iroka inintakiri nantiniri, ontzimatyii nowirairo nantawaitiniri anta tsika pisaika-jiitzi awirokaiti.

<sup>14</sup> Irootaki noña-sintsita-kowintan-tamiri iroñaaka awirokaiti, ti nanaa-kayiro okaratzi ikantakinari Pawa. Tima naakataki itakarori noñaawinta-kimiro Kamiithari Ñaantsi tsika ikanta-kota Saipatzii-totaari.

<sup>15</sup> Irootaki kaari nokimitantari ikaratzi kimosiriwinta-siwaitarori imonkaratani, tzima-witacha pasini itzimi itataita-nakarori imonkaratakiro. Iro kantacha aikiro-rika pantaiki-sirita-nakitzi, airo nosintsiwinta-waitanaami awirokaiti,

<sup>16</sup> kantatsi nojayiti pasiniki nampitsi nonkinkithata-kaantajiro Kamiithari Ñaantsi. Irootaki nomatiri, airo nokinanaki tsika-rika yitayitakaro ikinkithata-kaantzi pasini atziri, nokimosiriwinta-waitaro = kari imonkaratani pasini.

<sup>17</sup> Ti onkamiithati inkimosiriwinta-siwaitaityaa apaniroini. Iro kamiithatatsiri ankimosiriwinta-jyaaro yantayitziri Awinkathariti.

<sup>18</sup> Tima tikatsi ompaita-matsityaa ankimosiriwinta-waityaa apaniroini ankimosiriwinta-waityaa. Iro kowapirota-chari inkimosiriwinta-piro-yitai Awinkathariti.

## 11

<sup>1</sup> Nonintzi pinkisa-sita-wakyaaro okaratzi nosankinatzimiri aka, onkanta-witakyaa onkimitzi-motyaaami yantziri aparoni masontzi. Nonintzi aikiro pijatatyii piñaana-yitiro.

2 Oshiki naamaa-kotakami awirokaiti, iriira Pawa kankataka-kanarori. Tima naakataki itakaro nokinkithata-kaakimi okanta yasiyitan-taamiri Saipatzii-totaari. Nokimita-kaanta-waitaami awirokami nosinto, tziimatsi nokasiya-kaakamiri pintsipatyaaari, aamakoki nowapiintana-jimi airo pikaaripiro-waitanta irojatzi paawakaanta-pirota-kyaari. Iriitakira siyakaawinta-chari Saipatzii-totaari, tsika itzimi kimitakariri iriimi paayitairimi apaata.

3 Tima nontharowa-kaatyaami intzimi amatawitimini, inkimita-kota-kyaari maranki amatawita-kirori pairani Eva. Aritaki yoitzinampaakimi, iwashaanta-kayimiro pawintaajari Saipatzii-totaari, pikinata-naari.

4 Kimitaka awirokaiti ti pishinta-sityaaro pakayitiri pasini kinkithata-koti-mirini Jesús, ari pakakiri onkanta-wityaa inasita-paakyaaro okaratzi nokinkithata-kota-kimiri naaka Jesús, okaratzi nokinkithata-kota-kimiro Kamiithari Ñaantsi aajatzi Tasorinkantsi.

5 ¿Pisiyakaan-tzima yanaako-yitana naaka ityaankaari-pirotzi yokaiti?

6 Aamaa-sityaa ti nonkinkithati kamiithaini naaka, iro kantacha oyotani nokanta. Irootaki piñaakoyita-piinta-kinari.

7 ¿Nokinakaa-sita-karoma pairani ti nonkowa-kotimi kiriiki owakira nokaman-tapaa-kimiro Kamiithari Ñaantsi tsika ikantakota Pawa? Tsinampa-siri nokanta nantawai-wintakimi noyomitaan-tayita-kamirori, ti nonkowa-kowaitimi. Ari okanta ikimita-kaantaitaamiri iroñaaka iriipirori pinayitzi.

8 Okanta nokinkithata-kaapaakimi pairani, iriira pasini-satzi kimisantzin-kariiti opayitakinari kiriiki nañaantari. Okimiwaitakaro nonkosita-tyiirimi iriroriiti okanta nantawai-wintan-takamiri awirokaiti.

9 Pairani ainiro nosaiki-moyitzimi, oshiki nokowityaa-niinta-waitaki. Titzimaita noñaaji pimpina ompaityaa nañaantyaari. kamintha yariijiitaka iyikiiti poñaayita-chari Macedonia-ki, iriira opayita-paakinari. Ari okanta kaari noñaantaro pimpayitina kiriiki awirokaiti. Ari nonkanta-piinta-tyiiro airo nokamitzimi.

10 Antaroiti nokimo-siri-wintakiro tira nonkowa-koyitimi, ari nonkanta-piinta-tyiiro maaroni nampitsi okaratzi saikatsiri Acaya-ki. Iyotziro Saipatzii-totaari iroopiro nokantaki.

11 ¿Piñaajantzima awirokaiti iro nokantantarori ti nontakotyaaami? Iyotzi Pawa oshiki nintakotakami.

12 Aikiro nojatakaa-tyiiro ari onkantyyaa yokaiti kinkithata-kaamiri pikomosiriwinta-waitakari awirokaiti, airo ikantanta: “Ari nosiyari Pablo.”

13 Yokapayi kinkithata-kaasi-waita-kamiri kaari Tyaankaariiti, amatawitsinkari inayitatzii, apaniroini ikimita-kaanta-waitaka iriirikami ityaankani Saipatzii-totaari.

14 Tikatsira ompaityaa yathawaan-tairi yoka. Tima imatzityaaro Mishatantaniri isiya-kotari isiparyii Maninkari onkantyyaa yamatawitan-tyaari.

15 Irootakira airo imapokan-tawaitai ikaratzi antawai-yitzi-niriri Mishatantaniri, irojatzira imatzitari irirori. Inkimita-kaanta-waityyaa



yantawaitatzii onkanyaa inkamiitha-sirita-kaanta-jyaariri atziri-payi. Iro kantacha aritaki iwasankitaa-wintai-tajiri okaratzi yantayitziri.

*Ikimaatsi-waitaka Pablo Ityaankaa-ritzira*

<sup>16</sup> Intsityaa napiita-wakiro nonkantimi, onkamintha airo nokimitzi-motamiri masontzi. Aririka nokantakari piñaakina, pisinita-wakina nokimosiriwinta-wakyaa kapichiini.

<sup>17</sup> Okaratzi noñaawaitziri iroñaaka, tira onkimita-jaantyaaro tsika onkanyaaami iñaawaitiri Awinkathariti. Nokimita-kota-tyaari aparoni masontzi ikimosiriwinta-siwaita.

<sup>18</sup> Arira ikanta-piintaka pasini atziri-payi, ari nonkanyaaari naaka aajatzi.

<sup>19</sup> Pikimita-kaanta-waitaka awirokaiti yotaniri pinayitatzii, ¿paitama pinintan-tajiitari pinkimisanta-yitairi masontzi?

<sup>20</sup> Iroota-jaantaki pantayitakiri awirokaiti, pikimisanta-piintakiri ikaratzi kimitakaan-tawaita-kamiri impiratani, aapitha-waiyitzi-mirori tzimi-motzimiri, yakathawinta-waita-kimiri, kimosiriwinta-waita-chari, pasaporo-waitzimiri.

<sup>21</sup> ¿Piñaajaantzima ti naawyaa-siri-waita-niti naaka nomatan-tyaarori osiyakarori iroka? ¿Kantatsima nompasiki-wintiro tira nomataitiro? Airo. Iro kantacha aritaki nomataikiro naaka osiyaaroni okaratzi yantawi-jiitakari iriroriiti, nokimosiriwinta-waityaa, onkanta-witakyaa nonkimi-witakyaari masontzi.

<sup>22</sup> Iroorika ikimosiriwinta-waitaka iñaawaitziro iñaani Heber-iiti, aajatziira naaka.

Iroorika ikimosiriwinta-waitaka ishininkaitari awaisatzitini Israel, aajatzira naaka. Iroorika inkimosiriwinta-waitaka icharini-titari awaisatzitini Abraham, aajatzira naaka.

<sup>23</sup> Iroorika inkimosiriwinta-waitaka yantawaiyitainiri Saipatzii-totaari, aajatzira naaka. (Omapiroatayaa nokimitakari naaka iñaawaitzi masontzi.) Iro kantacha nonkimosiriwintakaro nanaajiri yokaiti nantawaitzi, nanaajiri aajatziyasitako-waitai-takina, ipasawaitai-takina, iwamaima-waitai-takina.

<sup>24</sup> Tima noñaakiro okaratzi 5 yapiitana ipasawaitana noshininka-payi anta yapatota-piintaita. \*

<sup>25</sup> Mawa okaratzi iposawaitai-takina. Aparoni okaratzi ishimyaaaitakina. Mawa okaratzi nopitamonka-kotaka. Aparoni tsitiniri nosaikakotaki niyankyaaki inkaari, ari nokitaitita-kotakiri.

<sup>26</sup> Oshiki nariitan-tayitaka. Nokinayitaki okowiinkatzi nijaa. Nokini-motakiri ipiyotakosintziiti. Inintayitaki noshininka-payi

---

\* **11:24** Okinkithata-kota isankinariki pairani Moisés, kantatsi iwasankitaiti aparoni atziri aririka iyaariprotakiri pasini. Ontzimatyii yaitiri tsika yapatota-piintaita, impasawaitan-taityaariri. Airorika okaariprotzi ikinakaa-sitakari, airo ipasa-piroi-tziri. Irooma omapiro-rika okaariprotaki ikinakaa-sitakari, ontzimatyii iwasankitaa-piroitiri. Iro kantacha tira osinitaa-ntsiti yanaa-kayitiro onkarati 40 impasawaitaitiri. Irootaki yamitaitari pairani impasatan-taiti onkarati 39 yapiitiri itzimi-rika kaariprotain-tsiri, ari onkantayaa airo ipiyathatantaro Ikantakaan-taitani, aririka yanaakaakiro onkaratimi 40. Irootaki ipaitajiri yokaiti “Oyotapaaka aparoni omonkaratan-tyaari 40.” Okaratzi kinkithata-kotain-chari aka, ari ikantai-takiri Pablo, ipasawaitaitakiri irirori.

iyaripiro-waitinami, aajatzi ikimitakari  
 kaari noshininkata. Nokowiinkata-  
 kowaitaki nampitsiitiki aajatzi otzisi-masiki.  
 Nokowiinkata-kotaki inkaariki. Oshiki  
 nopomirintsi-waitakari paitasi-waita-chari  
 “iyiki,” kaari-tzimaita.

<sup>27</sup> Oshiki nantawaitaki, ayimawai-witakina no-  
 makori. Ayimawitakina nowochoki, notashi,  
 nomiri, noyatsinkari. Tashiniinta nokanta-  
 piintaka. Nosapoka-miriki-waitaka.

<sup>28</sup> Tzimatsi oshiki awishimo-yitakinari. Iro  
 kantzimo-pirota-kanari isaikayitaji kamiitha  
 ikaratzi kimisanta-yitaa-tsiri tsika-rika-payi.

<sup>29</sup> Tzimatsi-rika mantsiyatain-tsini, nokimita-  
 kaantaro naakami mantsiyatain-tsini. Tzimatsi-  
 rika inkaaripirota-kayi-takiri, oshiki nonkisako-  
 winta-waityaari.

<sup>30</sup> Ari okanta nokimosiriwinta-waita naaka,  
 nokinkithata-kotakiro tsika nokantaka kaari  
 naawyaa-siri-waitanta.

<sup>31</sup> Tzimatsi yotatsiri ti namatawitanti, iriitakira  
 Pawa, Asitariri Awinkathariti Jesús Saipatzii-  
 totaari. ¡Akimosiriwinta inkanta-piintaitiri!

<sup>32</sup> Tima pairani nosaikanta-paintari Ontyaa-  
 mairiniki, yaamaako-winta-kaantakiro ijiwata-  
 kaani Aretas maaroni nampitsi, airo nosi-  
 towanta, ari onkantyyaa yaakaan-tantyyaa-narimi.

<sup>33</sup> Iro kantacha ititakina kantziriki nokaraji-  
 itziri, iwayiita-kotakina intakirona nampitsi, ari  
 okanta nosiyan-taari.

## 12

*Kimiwaita-karori ochiikantzimi kitoochii*

<sup>1</sup> Tira onkamiithati nonkimosiriwinta-waityaa. Iro kantacha aikiro noñaawintatyiiro noñaawyatakari, okaratzi iñaakakinari Awinkathariti.

<sup>2</sup> Noyota-kotziri yoka atziri yasitaari Saipatzii-totaari. Tzima-kotaki 14 osarintsi yoka atziri yaitairi inkitiki, ijapirotatzii ojinokita-jaantzi inkiti. Kimitaka ijasirin-katatzii, ti noyopirotzimaityiyaa. Tirika, ijatatzii-rika koñaaroini iwathaki, ti noyopirotiro. \*

<sup>3</sup> Iri Pawa yotatsiri ijasirin-katatzii-rika, ijatatzii-rika koñaaroini iwathaki. Intsityaa nitapanaatyaaro nonkinkithata-kotiri yoka atziri.

<sup>4</sup> Yaitairi anta inkimo-siritapaji. Ari ikimay-itairori tsika-rika opaiyitari kaari kantaa-jata-tsini inkinkithata-koitiro.

<sup>5</sup> Ariwitaka inkimosiriwintyaaromi yoka atziri okaratzi iñaakiri. Iro kantacha airo nonkimosiriwinta-waita. Apatziro nonkinkithata-kotakiro tsika nokantaka kaari naawyaa-waitanta.

<sup>6</sup> Arimi nonkimosiriwinta-kyaaromi okaratzi noñaayitakiro, airomi nomasantzi-siri-waitzimi. Aritaki noñaawai-yitakiromi iroopirori. Iro kantacha ti noninti inkimosiriwinta-siwaitapiintai-tyaana. Apatziro impinkatha-wintaitinaro okaratzi nantayitakiri, okaratzi ikimakoi-takinari.

---

\* **12:2** ojinokita-jaantzi inkiti = mawatanain-tsiri inkiti. Ari ikan-ta-piintziri Judá-iti ikinkithata-kotziro. Ikantajiitzi: "Itanakarori inkiti, ari osaikayitziri minkori. Apitita-tsiri inkiti, ari isaikayitziri kasiri, ooryaatsiri, impokiro-payi, maaroni. Irooma mawatatsiri ojinokita-jaantzira inkiti, ari inampitarori Pawa."

7 Okaratzi noñaawyatakari owaniinka okantaka, iyotzi Pawa aritaki nonkimosiriwintawaita-kyaami. Irootaki isinitan-takanari nonkimaatsi-waityaa onkantyyaa airo nonkimosiriwintan-tawaita. Okaratzi nokimaatsi-waita-piintaka osiyawaitakaro ochikawaita-tyiinami kitoochii. Iriitaki Mishatantaniri kimaatsita-kaawai-witakanari.

8 Mawa okaratzi nokowako-witakari Awinkathariti yookakaa-wintina ikimaatsitakaa-piintaitana.

9 Ikantakina irirori: “Tima nokawinthaakimi, tikatsira kowityii-mowaityaamini. Kantataitatsi noñaakanta-pirotajiro nosintsinka atziriki kaari aawyaawaita-tsini.” Ikanta nokimawakiro, kimosiri nokantanaka, nowinthata-nakaro nokamantanta-yitajiro ti naawyaa-waitaniti, tima ari onkantyyaa aawyaakaan-tajinari isintsinka Saipatzii-totaari.

10 Irootaki nokimo-siritan-takari naaka okantawitaka ti naawyaa-waita-niwityaa, ikawiya-waitaitana, nokimaatsi-waitaka, iwatsinaa-waitaitana, opomirintsitzi-mowaitana, oshiki noñaayitakiri nantawaitziniri Saipatzii-totaari. Noyopaititajiro ti naawyaa-waitaniti apaniroini, ari noñaataitzirori imatakaa-tyaanaro naawyaa-siri-waitanitaji.

11 Kimitaka masontzi nonaki noñiirora nonkimosiriwintawaitaka. Iro kantacha awiroka kantakaa-karori nomatan-takarori. Iro kamiitha-witacha pinkinkithata-koyita-jinami kamiitha. Okantawitaka ti niriipiroti naaka, ti yanaako-tzimaityaana yokaiti paitasi-waita-

chari “Iriipirori Tyaankaariiti.”

<sup>12</sup> Tima nosaiki-motakimi pairani awirokaiti, noñaaka-kimiro omapiro naaka Notyaankaa-ritzi. Oshiki namatsin-kawintakami. Oshiki notasonka-wintantaki, piñaayitajiro kaari piña-piinta-jiitzi, okiryaaantzi pikanta-winta-jiitakaro.

<sup>13</sup> ¿paitama pikinkithasiri-waitantari iroñaaka nomaninta-waita-tziimi? ¿Tima naakami-ithatimi nokimitajiri pasini-payi kimisantzin-kariiti? ¿Irooma kantakaan-tarori ti noñaajiro ompaityaa pimpanyaanari? Tzimatsi-rika nokinakaa-sitakari, pimpyaakotinaro.

*Ikinkithata-kotziro Pablo mawatatsini yari-ityantyya*

<sup>14</sup> Nokinkithasiritaka iroñaaka napiitajiro nojati noñiimi, irootaki mawatatsini nariityaami. Airo nayiri inkarati pimpinatinari. Kaari piirikiti noninti nasityaari, awiroka-payi noninta-pirotaki nasityaami. ¿Kantatsima aparoni iinchaa-niki impinako-wintiro inintziri asitariri? Tira, iriitaki asitaariri pinakowintziriri iirintsiti.

<sup>15</sup> Irootaki nantiri naaka, onkimiwaita-jyaaro naakami asitamiri. Aritaki nomatakiro nosinita-kowintatyaami. Oshiki notakotakami. ¿paitama kaari pitakotantana naaka?

<sup>16</sup> Kimitaka tzimayitatsi awirokaiti kantatsiri: “Aama ti inintako-yitai Pablo arokaiti, oshiki iyotzi, ari ikina-kayiro yamatawi-waitan-takairi.”

<sup>17</sup> ¿Pisiyakaan-tzima yamatawi-waitakimi aajatzii ikaratzi nontyaanka-kimiri?

18 Nontyaanka-kimiri Tito, aajatzi pasini iyiki. ¿Yamatawita-kimima Tito? ¿Tima nosiya-wakaa-jiityaa maaroni naaka, naakamiitha-yitajimira awirokaiti?

19 ¿Pisiyakaan-tzima awirokaiti iro nokantantari nonintatzii notzikaawintatyaa? Tira ari onkantyya notakotani. Iri Saipatzii-totaari ñaawaita-kayinari, onkantyya nowitsika-sirita-kaantyaamiri. Iriira Pawa yotatsi.

20 Okantzi-mowaita-tyaanara naaka añiira ankanta-niinta-wakaa-waityaa aririka nariita-paakyaami. Okantzi-mowaita-tyaanara aajatzi noñaapaakimi pintzima-winta-wakaa-waityaa, pinkisa-wakaa-waityaa, pinkisa-niinta-wakaa-waityaa, airo paapatyaa-wakaa-waita, pinkisimata-wakaa-waityaa, pinkantakaa-piro-waityaa, pimaimanita-wakaa-waityaa.

21 Okantzi-mowaita-tyaanara nompasiki-winta-kowaityaaami Pawaki. Aamaaka aritaki nonkanta-niinta-kowaita-paakyaami pantayita-kirorika kaari-pirori, ti piwashaantiro pantayitziro karipiro-yitatsiri, pimayimpi-waitzi, piñaathata-siwaitanta-piintaka aajatzi.

## 13

1 Irootaki mawatatsini nariityaami. Aritaki namina-kotan-tapaa-kyaamiro, ikantai-takiri pairani:

Intzimi-rika aparoni omishakowintaari, ontzimatyyi intzimi mawa atziri, tirika intzimi apiti ñaakotirini ikinakaa-sitakari, aritaki iwasankitai-takiri.

<sup>2</sup> Arira nonkanta-paakiri naaka nowasinonkairi ikaratzi antzita-karori kaari-pirori anta pisaikinta, ari nonkimitzi-tapaa-kyaari aajatzi pasinipayi antayita-najirori iroñaaka. Tima aritaki nokaman-tzita-kamiro pairani napiitan-takarori nariitakami. Irojatzi nosankinatzimiri iroñaaka.

<sup>3</sup> Aamaa-sityaa pikanta-jiitatzi awirokaiti: “Kaari Saipatzii-totaari tyaankirini Pablo inkinkithata-kaanti, aama kaari iriipirori.” Paamawintyaa, yoka Saipatzii-totaari, kaari-machiini atziri saiki-motanta-painta-tsini, otzimimo-piro-taitziri isintsinka irirori, awirokata-jaantaki ñaayitirini.

<sup>4</sup> Ari okantawitaka, kimiwai-witaka ti yaawyaa-waita-niti yoka ipaikakoi-tanta-kariri. Iro kantacha añaakaajiri isintsinka Pawa. Ari nokantzi-takari aajatzi naaka, ti naawyaa-waita-niti, iro kantacha irijatzi Pawa sintsita-kaajanari, awirokata-jaantaki ñaayitirini.

<sup>5</sup> pinkinkithasirita-kota-wakyaa. ¿Iriipiroma pikantaka awiroka pikimisantaji? ¿Tima piy-ojiti isaika-siritantami Saipatzii-totaari? Aritaki okantari, tirika, aamaa-sityaa ti piriipiroti awiroka.

<sup>6</sup> Noyotaki naaka, aririka piñaawakina anta, airo pikimita-kaanta-wakina ti niriipiroti naaka.

<sup>7</sup> Nokowa-kotziri naaka Pawa, ari onkantyyaa airo noñaakotan-tapaa-kamiro pikinakaasitani. Tira iro nokantan-tamiri iroka noninta-siwaita-paakyaa nonkimita-kotyyaari iriipirori. Iro nokowa-piro-taitatzii pantayitajiro okaratzi tampatzikata-tsiri. Irootaki nonintakiri, onkanta-wityaa intzimi otzikaa-



wakinanimi, airo noñaakan-tamiro nosintsinka nowasinonkaa-paakimi, irootaki noyotakaanta-pirotyaamiri naakataki iriipirori.

<sup>8</sup> Apatziro nonintzi noñaakan-tayitajiro iyotakoi-tantyaarori iroopirori. Tima ti noninti notzika-tzika-waitiro.

<sup>9</sup> Ari nonkimosiriwintakyaa aririka noñaakimi paawyyaa-siri-waitanaji, onkanta-witakyaa aikiro inkimita-kaantai-tatyina naaka kaari aawyaawaitaniri. Irootaki namana-kota-piintakiri, onkantyyaa piñaantyaarori awirokaiti pinthotyiro paawyyaa-siri-piro-wainitaji.

<sup>10</sup> Irootaki notyaankan-tamirori iroka sankinaritsi, tira nosaiki-moyita-tyiimi awirokaiti anta, ari onkantyyaa airo nookisawaitanta-paakami apaata. Tima iriitaki Awinkathariti koya-kinari nowitsika-sirita-kaantan-tyaari, ti ikoyitina nokaaripiro-siri-waitanti.

*owiraantarori withataantsi*

<sup>11</sup> Iyikiiti, iroka owiraantarori nonkantimi: Pinkimo-siri-jiiti. Pinthotyaa-yitairo paawyyaa-siri-waiyitaji. Pinkimosiriwinta-siri-yitai. Paapatyyaa-wakai-yitajyaa. Kamiitha pisaikayitaji. ;Iriira Pawa nampi-siritan-tyaamini, otakotan-taniri inatzi, iriitaki kamiithata-tsiri isaikakaantzi!

<sup>12</sup> Itako pinkantyyaa piwithata-wakaa-najyaa anta. \*

<sup>13</sup> Iwithatzitami aajatzi kimisantzin-kariiti nampitarori aka. †

---

\* **13:12** piwithata-wakaa-najyaa = thotaporotaantsi † **13:13** kimisantzinkari = kitisiriri

14        ¡Okawintha            inisironka-waitaimi  
Awinkathariti        Jesús            Saipatzii-totaari!  
¡Okawintha        intakowaita-jyaami        Pawa!  
¡Okawintha        inkanta-kaiyaaro        Tasorinkantsi  
paapatyaa-wakaan-tajyaari! Omapirowí.

**Ashéninka Perené**  
**Ashéninka Perené: Ashéninka Perené (New**  
**Testament+)**

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ashéninka Perené)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source  
files dated 29 Jan 2022

4937822c-7fbb-5a7c-989d-ccf71fe482a2